

7/1020

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Sayı : B.19.0.HUK-610-[7/1020] 778

09.12.2011* 59120

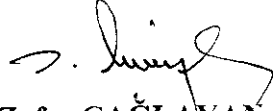
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/11/2011 tarihli ve Kan.Kar.Md.A.01.0.GNS.010.00.02-7/1020- 46114 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan Adana Milletvekili Sayın Ali HALAMAN tarafından verilen 7/1020 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EK :

1- Cevap yazısı (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

Adana Milletvekili Sn. Ali HALAMAN tarafından verilen 7/1020 sayılı yazılı soru önergesi:

SORU 1- Libya'da yaşanan ayaklanmalar nedeniyle çıkan savaş sonucunda orada iş yapan müteahhitlerin ödeneklerinin ödenmediği bilinmektedir. Bu müteahhitlerin mağduriyetleri giderilecek mi?

CEVAP 1- Libya, yurtdışı müteahhitlik sektörü açısından Rusya'dan sonra en fazla proje üstlendiğimiz ikinci ülkedir. Bu bağlamda, Şubat 2011 tarihi itibarıyla Libya'da yaşanan gelişmelere paralel olarak bir süre için de olsa müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörünün anılan ülkedeki çalışmalarına ara verilmiş olması firmalarımızı derinden etkilemiştir. Ancak, Libya'da iç kargaşanın başlamasıyla birlikte Ekonomi Bakanlığında "Libya İzleme Masası" oluşturulmuş ve gelişmeler yakından takip edilmeye başlanmıştır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin Libya ile ilgili almış olduğu 1970 ve 1973 sayılı Kararların ülke içi mevzuata uyarlanması teminen çıkarılan 2011/2001 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile firmalarımızın Libya'da üstlenmiş oldukları projelerle ilgili vermiş oldukları teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin önüne geçilmiş ve Libya'nın ülkemizdeki varlıkları dondurulmuştur.

SORU 2- Bu müteahhit firmalarda çalışan işçilerin de paralarının ödenmediği bilinmektedir. Çalışan işçilerin kendileri ve aileleri mağdur olmuşlar mıdır?

CEVAP 2- Libya'da yaşanan olaylar sonrasında işsiz kalan vatandaşlarımız için, iş akitleri bulunması ve iş akdi bulunan firma tarafından başvuru yapılması halinde, prim ödeme günü esas alınmak suretiyle, kısa çalışma ödeneği verilmesi kararlaştırılmıştır. İşçinin firma ile hizmet akdi kesildiği takdirde ve işverenin rızası halinde, İşsizlik Sigortasından faydalandırılmalarına imkân tanınmaktadır.

SORU 3 ve 4- Müteahhitlerin ve emek veren işçilerin alın teri ücretlerini yeni kurulacak Libya hükümetine ne zaman ödetirmeyi düşünüyorsunuz? Yeni kurulacak Libya hükümeti ödeme yapmadığı takdirde Hükümet olarak siz ödemeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP 3 ve 4- Libya'da son günlerde yaşanan gelişmeler nedeniyle Türk girişimcilerinin yatırımlarının korunmasına, Türkiye-Libya ticaretinin sürdürülmesine, anılan ülkede faaliyet gösteren müteahhitlik firmalarımızın ticari haklarının gözetilmesine yönelik olarak Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülen çalışmalar şunlardır:

Libya İzleme Masası Kurulması: 20 Şubat 2011 tarihinde Ekonomi Bakanlığı bünyesinde "Libya İzleme Masası" oluşturulmuş olup vatandaşlarımızın başvurularının alınmasına ve başvurular ile Libya krizine ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.

Durum Tespit Formları: Libya'da proje üstlenmiş Türk müteahhitlik firmalarının Türkiye Müteahhitler Birliği ve İNTES aracılığı ile gönderilen formlarla Libya'daki işveren idarelerinden alacakları ve varsa şantiyelerindeki zarar-zıyanlarının tespitine çalışılmıştır. Ekonomi Bakanlığında firmalarımızca ulaştırılan durum tespit formlarına göre son durum şu şekildedir:

<u>Firma sayısı</u>	: 144
<u>Proje Sayısı</u>	: 376
<u>Toplam Proje Tutarı</u>	: 18,5 milyar ABD Doları
<u>Toplam Hakediş Alacakları</u>	: 1,6 milyar ABD Doları
<u>Kesin Teminat Tutarı</u>	: 323 milyon ABD Doları
<u>Avans Teminat Tutarı</u>	: 1,3 milyar ABD Doları
<u>Libya Bankalarındaki Mevduat</u>	: 97,9 milyon ABD Doları
<u>Toplam Makine Ekipman Değeri</u>	: 919,7 milyon ABD Dolar

Mücbir Sebep Hali: Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan 45 Numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri uyarınca; Libya'daki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımızın durumu Vergi Usul Kanunu'nun 13'üncü maddesi çerçevesinde "mücbir sebep" kapsamına alınmıştır. Anılan Kanun'un 15'inci maddesine göre mücbir sebep hali ortadan kalkıncaya kadar vergi yasaları açısından söz konusu firmalarımız için vergi ödeme sürelerinin durdurulması kararlaştırılmıştır.

Diğer taraftan, 19/03/2011 tarihinde uluslararası güçler tarafından Libya'ya gerçekleştirilen askeri müdahaleden kaynaklanan savaş hali; idari boşluktan dolayı Libya Gümrükleri'nde yaşanan problemler ve sipariş iptalleri sebebiyle firmaların bu ülkeye ihracatlarını gerçekleştirememeleri nedeniyle taahhüt hesabı kapatılamayan Dahilde İşleme İzin Belgelerine, Vergi Resim Harç İstisnası Belgelerine ve Belgesiz İhracat Kredilerine 2011 yılının Şubat veya Mart ayı itibarıyla vuku bulan söz konusu olayların belge süresi içerisinde meydana gelmesi halinde, belli şartların yerine getirilmesi kaydıyla, Dahilde İşleme Rejimi mevzuatı ile Vergi Resim Harç İstisnası mevzuatı çerçevesinde ihracat taahhüt hesaplarının kapatılabilmesini teminen 3 (üç) ay ek süre verilmesi, aynı şartların devamı halinde de belge süresinin 3 (üç) ay daha uzatılması; bilahare, yukarıda belirtilen siyasi ve sosyal karışıklıkların devam etmesi üzerine Libya dahil Kuzey Afrika Ülkeleri ile bazı Ortadoğu ülkelerine ihracat yapan firmalara ait Dahilde İşleme İzin Belgelerine, belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içinde müracaat edilmesi kaydıyla 3 (üç) ay ek süre verilmesi yönünde idari düzenlemeler yapılmıştır.

SGK Primlerinin Ertelenmesi: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 91'inci maddesi kapsamında Libya'da meydana gelen olaylar "Afet Durumu" şeklinde değerlendirilerek, bu olaylardan etkilenen işverenlerin prim borçlarının olayın meydana geldiği tarihten itibaren bir (1) yıla kadar ertelenmesi sağlanmıştır.

Geri Gelen Eşya: Firmalarımız tarafından sevk edilen/nihai alıcıya teslim edilemeyen mallar için Gümrük Kanunu Geri Gelen Eşya Mevzuatı çerçevesinde malların geri gelmesine ve belli bir ücret karşılığında serbest bölgelerde depolanmasına imkân sağlanmıştır.

Eximbank Kredileri: Eximbank nezdinde, "Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredi" programı kapsamında, taşeron firmaların da faydalanmasına imkân sağlanmış, 01/09/2010 tarihinden itibaren tahakkuk etmiş hak ediş belgelerinin Türkçe tercümelerinin tevsikine istinaden iki yıla kadar vadeli TL kredi kullandırılmasına olanak tanınmıştır. Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin Geçici 5 inci maddesi çerçevesinde; Eximbank'ın Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi kapsamında Libya'daki projelerine yönelik olarak riski bulunan firmaların talep etmeleri halinde, söz konusu kredilere ilişkin anapara tutarlarının 1'er yıl ertelenmesi sağlanmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Kararı: BDDK tarafından 09/04/2011 tarihli ve 27900 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" çerçevesinde, firmalarımıza Libya'daki faaliyetleri ile ilgili olarak kullandırılan kredilerin yeniden yapılandırılmasına imkân tanınmıştır.

Ayrıca, BDDK tarafından 18/06/2011 tarihli ve 27968 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Finansal Kiralama, Faktöring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” ile Finansal Kiralama, Faktöring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ’de finansman şirketleri Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla konut ve taşıt kredisi dışındaki tüketici kredileri için tutarının %4’ü oranında, anapara, faiz veya her ikisinin tahsilinde 30 günden fazla ancak 90 günden az gecikme olan bu nitelikteki krediler için kredi tutarının %8’i oranında genel karşılık ayrılacağı hususları eklenmiştir.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması (YKTK): Libya tarafından daha önce onaylanan YKTK Anlaşması 05/04/2011 tarihinde TBMM Genel Kurulu’nda onaylanmış ve 09/04/2011 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. 2 Temmuz 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2011/1898 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca söz konusu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihi 22 Nisan 2011 olarak tespit edilmiştir. Bu Anlaşma çerçevesinde Libya Hükümeti’nin Libya’lı yatırımcılar ya da üçüncü ülke yatırımcılarının zararlarını gidermeye yönelik olarak alacağı her türlü önlemden Türk yatırımcılarının da aynı şekilde ve aynı ölçüde faydalanması garanti altına alınmaktadır.

Libya Makamlarına Nota: Libya’da faaliyetleri olan Türk firmalarının, 2011 yılı Şubat ayından bu yana ülkede yaşanan ve mücbir sebep (*Uluslararası hukukta genel kabul gören mücbir sebep tanımında, savaş, iç savaş ve iç karışıklık gibi durumlar da sayılmakta olup nitekim, bu unsurlar Dünya Bankası’nın esas aldığı ve AB mevzuatında düzenlenen mücbir sebep tanımlarında da bulunmaktadır*) olarak nitelendirilebilecek olaylar ve fiili imkansızlıklar nedeniyle işveren konumundaki Libya resmi kurum ve kuruluşlarına verdikleri taahhütleri yerine getirmeleri mümkün bulunmamaktadır. Bu çerçevede, Libya’da firmalarımızın faaliyetlerini sürdürmelerine imkan verecek güvenlik ortamının halihazırda mevcut olmaması sebebiyle üstlendikleri projelerden ve imzaladıkları sözleşmelerden doğan haklarını kaybetmemeleri, keza firmalarımızın Libya işveren idarelerine vermiş oldukları teminat mektuplarının haksız yere nakde çevrilmesinin önlenmesi ile Libya bankalarındaki mevduatlarının güvence altına alınmasını teminen T.C. Trablus Büyükelçiliğimiz aracılığıyla 27 Mart 2011 tarihli ve 424.60/2011/Trablus BE/4111 sayılı ve 05 Nisan 2011 tarihli ve 110.6/2011/Trablus BE/4664 sayılı Notalarla ilgili Libya makamları nezdinde gerekli girişimler yapılmıştır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin 1970 ve 1973 sayılı Kararları çerçevesinde yayımlanan 2011/2001 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK);

Anılan BM Kararlarının AB ve ABD’de olduğu gibi içselleştirilmesinin işleri daha kolay hale getireceğinin değerlendirilmesi üzerine, BM Kararlarının ülke içi mevzuata uyarlanması 2011/2001 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçekleştirilmiştir.

02/07/2011 tarihli ve 27982 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2011/2001 sayılı BKK ile teminat mektuplarının nakde çevrilmesinin önlenmesinin yanı sıra “mal varlıklarının dondurulması” (Madde 5) ile yaptırım niteliğindeki diğer hususların da uygulamaya konulması sağlanmıştır.

BKK yer alan yaptırım niteliğindeki bazı hususlar;

- Libya’daki sivililerin korunması için gerekli her türlü önlemin alınması,
- Libya’ya silah ambargosu uygulanması,
- Libya üzerinde uçuşa yasak bölge oluşturulması,
- Kaddafi, ailesi ve Libya Yönetimi’nin diğer önde gelen isimlerine uluslararası seyahat yasağı getirilmesi,
- Kaddafi, ailesi ve Libya Yönetimi’nin diğer önde gelen isimleri ile aralarında Libya Merkez Bankası’nın da yer aldığı bazı kamu kurumlarının mal varlıklarının dondurulmasıdır.